هرکس راهی برای جستجوی علم بپیماید، الله راهی برای او به سوی بهشت هموار می سازد.

از ابودرداء رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَبْتَغِي فِيهِ عِلْماً سَهَّلَ اللهُ لَهُ طَرِيقاً إِلَى الجَنَّةِ، وَإِنَّ المَلاَئِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ العِلْمِ رِضاً بِمَا يَصْنَعُ، وَإِنَّ العَالِمَ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ فِي السَّماوَاتِ وَمَنْ فِي الأَرْضِ حَتَّى الحِيتَانُ في المَاءِ، وَفضْلُ العَالِمِ عَلَى العَابِدِ كَفَضْلِ القَمَرِ عَلَى سَائِرِ الكَوَاكِبِ، وَإِنَّ العُلَمَاءَ وَرَثَةُ الأَنْبِيَاءِ، وَإِنَّ الأَنْبِيَاءَ لَمْ يُوَرِّثُوا دِينَاراً وَلا دِرْهَماً وَإِنَّمَا وَرَّثُوا العِلْمَ، فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ بحَظٍّ وَافِرٍ»: «هرکس راهی برای جستجوی علم بپیماید، الله راهی برای او به سوی بهشت هموار می سازد. و ملائکه بال های شان را برای طالبِ علم می گسترانند؛ زیرا کارش را - که طلب علم است - می پسندند. و همه ی کسانی که در آسمان ها و زمین هستند، حتی ماهیان در آب، برای عالِم درخواست آمرزش می کنند و برتریِ عالم بر عابد مانند برتری ماه بر سایر ستارگان است و علما وارثان پیامبران هستند؛ البته پیامبران درهم و دیناری به ارث نگذاشته اند؛ بلکه تنها علم را به ارث گذاشته اند و هرکس علم کسب کند، بهره ی فراوانی به دست آورده است».

[حسن است] [به روایت ابن ماجه - به روایت ترمذی - به روایت ابوداوود - به روایت احمد - به روایت دارمی]

حدیث مذکور برخی از فضایل طلب علم را توضیح می دهد؛ از جمله اینکه پاداش پیمودن راهی جهت کسب علم و دانش یا جستجوی علم حتی در خانه، آن است که الله متعال راهی به سوی بهشت برای انسان هموار می کند. پیمودن راه علم، شامل پیمودن حسی راهی می شود که انسان با گام برداشتن آن را طی می کند و هم به معنای راه معنوی می باشد؛ مانند جستجوی علم و فراگیری آن از طریق همنشینی با علما و کندوکاو در کتاب ها برای دست یافتن به حکم مساله ای شرعی؛ یا حاضر شدن در کلاس استادی برای فراگیری از او؛ همه ی این موارد مصداق پیمودن راهی برای کسب علم و دانش می باشد ولو اینکه نشسته باشد. و از دیگر فضایل وارده در حدیث مذکور، این است که اهل آسمان و زمین و حتی ماهیان در دریا و حیوانات در خشکی، برای علما طلب مغفرت می کنند. و همچنین ملائکه ای که الله متعال آنها را گرامی داشته است، بال های خود را به نشانه ی رضایت از طالب علم جهت راهی که در پیش گرفته است و از باب تواضع و تعظیم علم و اهل آن برای او می گسترانند. از دیگر فضایلی که رسول الله صلی الله علیه وسلم در این حدیث ذکر می کند، این است که علما وارثان پیامبران هستند. چراکه علم و عمل را از آنها به ارث می برند چنانکه دعوت به سوی الله و هدایت مردم به سوی الله متعال و دینش را از آنها به ارث می برند. از دیگر فضایل آن این است که مزیت عالم بر عابد مانند برتری ماه شب چهارده بر سایر ستارگان است. نور عبادت و کمال آن، همواره با عابد می باشد و این نوری مانند نور ستارگان است؛ اما نور علم و کمال آن به دیگران سرایت می کند و غیر از عالِم را هم روشنایی می بخشد. و رسول الله صلی الله علیه وسلم بیان می کند که پیامبران برای کسانِ بعد از خود چیزی از دنیا به ارث نمی گذارند و درهم و دیناری از آنها به جای نمی ماند؛ بلکه بزرگترین میراثی که ترکش می کنند، علم است که هرکس آن را دریافت کند، به سهم زیاد و فراوانی دست یافته است؛ و ارث حقیقی و سودمند هم همین است. و نباید هیچ مسلمانی با خود چنین تصور کند که عالم عاری از عمل و عابد عاری از علم است؛ بلکه علم عالم بر عملش و عمل عابد بر علمش غالب است؛ و به همین دلیل علما وارثان پیامبران قرار گرفته اند؛ پیامبرانی که علم و عمل هر دو را به صورت کامل داشته اند. و این راه عارفان به الله و مسیر سالکان به سوی الله می باشد.